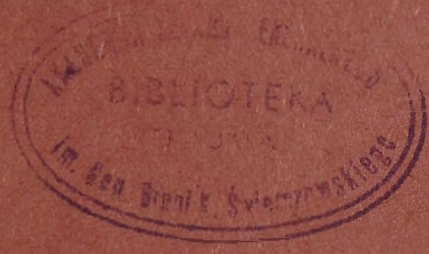

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego

KATEDRA WOJSK LOTNICZYCH

Egz. Nr. 6
Nr. bibl. tajnej _____

1869

Mjr CZOWICKI

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego
Data 15.10.1952
Nr 1023

Lotnictwo w armijnej operacji zaczepnej
(Wykład T. 233 zaj. 5)

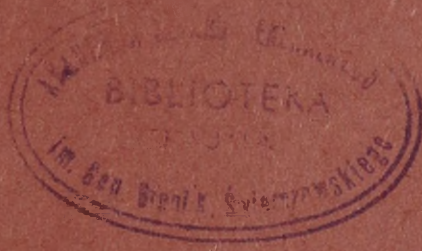

12477

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

KATEDRA WOJSK LOTNICZYCH

Egz. Nr. 6

Nr. bibl. tajnej

1869

Mjr CZOWICKI

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

15
1916

Nr. 1023

Lotnictwo w armijnej operacji zaczepnej
(Wykład T. 233 zaj. 5)

12441

Przew. Prot. nr. 12357 Jan.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Swierczewskiego

KATEDRA WOJSK LOTNICZYCH

ZATWIERDZAM
C. KOMENDANTA ASG
o spraw naukowych

Nr. bibl. tj.
Egz. Nr.

WALCZENIA
gen. bryg.

DLA WYKŁADÓW I SEKCJI
III KURSU

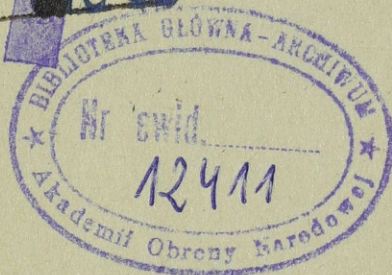
mjr. J. CZOŃCZYK

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. br. K. Swierczewskiego

Dział

Nr

023

Lotnictwo w armijnej operacji zespołnej

Wykład T.233 zaj.5/

Warszawa, maj 1952 r.

Cel wykładu: 1. Zapoznać słuchaczy z działaniami lotnictwa w operacji zaczepnej armii.

2. Zapoznać z organizacją planowania działań lotnictwa, organizacją współdziałania i dowodzenia lotnictwem.

Prográm:

- I. Rola lotnictwa w operacji zaczepnej armii i zasady użycia lotnictwa.
- II. Siły i możliwości lotnictwa wspierającego armię w operacji zaczepnej.
- III. Zadania lotnictwa w operacji armijnej w ramach teatru lotniczego.
- IV. Planowanie działań bojowych, organizacja współdziałania i dowodzenia lotnictwem.
- V. Zakończenie.

I. Rola lotnictwa w operacji zaczepnej armii i zasady użycia lotnictwa.

Operacja zaczepna armii mająca na celu rozbić wspólnie z innymi armiami frontu określonego operacyjnego zgrupowania nieprzyjaciela, jest działaniem głębokim, wymagającym przekroczenia całej operacyjnej głębokości obrony nie dochodzącej do 150-200 km. Natomiast na tak znacznej głębokości może mieć powodzenie jedynie wówczas, gdy jest przeprowadzone zdecydowanie szybko i w ten sposób uniemożliwi nieprzyjacielowi osiągnięcie na czas na kierunku operacji dostatecznych sił z głębi lub z innych kierunków frontu. Podstawowymi cechami nowoczesnej operacji zaczepnej jest głębokość i szybkość działania w dążeniu do uzyskania zdecydowanych wyników operacji - pobicia i zniszczenia określonego zgrupowania operacyjnego nieprzyjaciela. Wymagania operacji wymagają oddziaływania na nieprzyjaciela na całej głębokości operacyjnej jego obrony oraz wysokiego tempa działania na każdym etapie operacji.

W uwagi na te potrzeby, w operacji zaczepnej lotnictwo spełnia bardzo ważną rolę. W dotychczasowych zajęciach dotyczących lotniczego zabezpieczenia w I i II dywizji czy korpusu armijnej

rozminięcia. Pozwala to na szybkie zakamienie oporu nieprzyjaciela, i lu zowanie jego poszczególnych części ugrupowania operacyjnego i kolejne ich rozgromienie.

A więc rola lotnictwa w operacji zaczepnej opiera się o największe użycie lotnictwa w ramach niezbędnych potrzeb operacji i maksymalne wykorzystanie jego właściwości bojowych i wyraża się w:

1. przygotowaniu przez lotnictwo dogodniejszych warunków dla operacji zaczepnej armii przez niszczenie oddziaływanie lotnictwa na wojska i lotnictwo nieprzyjaciela jeszcze przed rozpoczęciem walk na ziemi.
2. w z bezpieczeniu dowódców ogólnowojskowych niezbędnymi wiadomościami z głębi obrony i operacyjnej nieprzyjaciela.
3. w z bezpieczeniu oddziałów przed działaniem lotnictwa nieprzyjaciela.
4. w współdziałaniu na polu walki w głębokości taktycznej i operacyjnej celem podniesienia siły natarcia i uzyskania tym wysokiego tempa natarcia.
5. w izolowaniu pola walki w poszczególnych etapach przez samodzielne oddziaływanie na różne szczeble odwodów.

W ostatniej wojnie armie radzieckie, między innymi, zauważają swoje kolosalne zwycięstwo właśnie takiemu nowoczesnemu prowadzeniu operacji. Na przykład w działaniach I Frontu Białoruskiego w 1945 r. gdzie brała również udział i Armia U.P. na przestrzeni od Wisły do Odry tj. na odległość około 600 km zniszczono i niszczone oddziały niemieckie w ciągu 13 dni. Lotnictwo, choć w początkowej fazie brało ograniczony udział wskutek złych warunków atmosferycznych, to jednak przynosiło duże korzyści, a zwłaszcza później w toku operacji przyczyniło się bardzo do tak wielkiej szybkości działań i ogólnego powodzenia.

Przy omówieniu roli lotnictwa zetknęliśmy się z potrzebą na szerszym zakresie lotnictwa przez ciętkie skupienie działań

sik lotnictwa kolejno na różnych obiektach, zwłaszcza tych, których z uwagi na odległość nie mogą zwalczać inne bronie. Będą to więc zawsze najważniejsze, ilościowo ograniczone cele przyczyniając się do wykonania głównego zadania.

Ten rodzaj działania polegający na skupieniu wysiłków lotnictwa do wykonania poszczególnych ścisłych zadań można osiągnąć jedynie wówczas, gdy lotnictwo jest podporządkowane w czasie jednemu dowódcy, kierującemu całą operacją.

Widoczne, że armie rzadko tylko wykonują operacje samodzielne z ograniczonymi celami, z zaskąd wchodzi w skład operacji frontowej. Dlatego też dowództwo lotnictwem jest scentralizowane w szczyblu frontu w ręku jednego dowódcy lotniczego działającego w ścisłej współpracy z dowódcą frontu.

Widoczne na szczyblu frontu lotnictwo tworzy organizację związków operacyjnych zwany armią lotniczą, przede wszystkim dowództwo lotnictwem realizuje dowódca armii lotniczej frontu.

Jednocześnie z omówionej roli lotnictwa wynika, że lotnictwo ściśle współdziała z wojskami naziemnymi i wspierając bezpośrednio ich działania zabezpiecza się i tempo natarcia. W tym zakresie jest celowe w ramach planowanych zadań bezpośredniego wsparcia wydzielić określony rezerwa jednostek lotniczych z armii lotniczej, które w określonych okresach i etapach operacji będą działające według planu armii. Oczywiście armia wykorzystuje je zgodnie z zaskąd zmobilizowania wysiłku lotnictwa na głównym kierunku i do zabezpieczenia głównego zadania.

Tak więc armia w operacji zaczepnej może korzystać z pomocy lotniczej w dwojaki sposób: w pierwszym wypadku, gdy lotnictwo działa według planu frontu i w drugim wypadku, kiedy lotnictwo działa według planu dowódcy armii. W każdym wypadku lotnictwo działa się w sposób zmobilizowany na głównym kierunku do zabezpieczenia głównego zadania wojsk naziemnych i poszczególnych zadań lotnictwa używa się zgodnie z ich przeznaczeniem.

II. Siły i możliwości lotnictwa wspierającego armie w operacji zaczepnej.

Z omówionej wyżej zasady centralizacji dowodzenia lotnictwem wynika, że na korzyść armii będzie dzięki lotnictwu ze strony frontu, oraz wydzielone do bezpośredniego wsparcia z określonym rezerwowem zgrupowanie lotnicze. Dlatego też należy ogólnie przedstawić siły i możliwości lotnictwa frontu oraz szczegółowe siły i możliwości zgrupowania działającego według planu armii.

Podczas drugiej wojny światowej liczebność radzieckich armii lotniczych frontu wahała się od kilku do kilkunastu korpusów. W operacji berlińskiej Pierwszy Front Białoruski był wsparty przez 5000 samolotów tj. do 20 korpusów lotniczych, a Pierwszy Front Ukraiński około 3500 samolotów czyli 12-15 korpusów. Na korzyść głównego kierunku operacyjnego, na którym z zasady stoi kilka armii głównego zgrupowania frontu, dzięki zwykle około trzech czwartych wszystkich sił lotnictwa frontu były następujące zadania jak:

- zgrupowanie,
- walkę o panowanie w powietrzu,
- bezpośrednie wsparcie wojsk armii,
- izolację pola walki od głębszych odwołów operacyjnych,
- dezorganizację komunikacji, zwalczanie przewozów i tyków npl.

Siły lotnictwa wydzielone do bezpośredniego wsparcia armii będą zależą od takich czynników jak:

- rolę armii w ramach frontowej operacji,
- ilość sił lotnictwa frontu,
- stopień rozbudowy obrony i ilości jego sił przede wszystkim pancernych,
- aktywność lotnictwa npl,
- głębokość operacji armijnej,
- ilość własnej artylerii /n. stronic/.

przebiegających i typowych warunkach, gdy armia dzięki niegłębokiemu kierunkowi i będzie przekonywać silnie i w rozsądnym przygotowaniu, obronę npl, front może przemieścić do bezpośredniego wsparcia

armii działającą według jej planu zgrupowanie w składzie: jeden KLSz z pełnym rezersem dziennym na pierwszy dzień operacji częściowym na dalsze 2-5 dni, jeden KLB w pełnym rezersem na pierwszy dzień operacji, jeden KLM dla ubezpieczenia lotnictwa szturmowego i bombowego oraz często dla utrzymania ciągłości działań przez okres nocy - do jednej BLBN.

Zastanówmy się, z czego wynika taki przydział rezerwu.

Korpus lotnictwa szturmowego w składzie 2-3 dywizji lotnictwa szturmowego jest w stanie dać w ciągu dnia przy pełnym wysiłku 700 lub ponad 1000 samolotów w trzech lotach korpusu. Z dotychczasowych zajęć wiemy, że w pierwszym dniu operacji dla bezpośredniego wsparcia korpusu armijnego w celu przekłamania taktycznej głębokości obrony nieprzyjaciela na głównym kierunku potrzeba pełnego rezerwu dziennego jednej dywizji lotnictwa szturmowego /DLSz/. Jeśli dwa korpusy armijne są na głównym kierunku, to trzeba będzie ośmiodziennego rezerwu dwóch DLSz. Wiemy również z omawiania zadań lotnictwa na korzyść korpusu, że dowódca korpusu zwykle nie planował zwalczania odwodów korpusowych /DPac/ npla ze swego rezerwu, a nigdy nie planował przeciwdziałania bliskim odwodem operacyjnym npla. Te zadania wykonuje armia rezersem pozostałej trzeciej /drugiej/ dywizji lotnictwa szturmowego. Również na szczeblu armii może być planowane użycie lotnictwa szturmowego do zwalczania artylerii.

W dalszych dniach operacji / od drugiego lub trzeciego / pozostawia się zawsze armii rezerwu przeznaczony do wsparcia grupy szybkiej, a na pozostałe zadania rezerwu może być ograniczony zależnie od położenia do jednego lotu KLSz lub też niekiedy w tym czasie lotnictwo działa wyłącznie według planu frontu.

Korpus lotnictwa bombowego /KLB / o składzie 2-3 dywizji lotnictwa bombowego może wykonać przeciętnie 2 loty w pierwszym dniu operacji działając według planu armii i dać do 350-500 samolotów. Wiemy że pierwszy lot tego korpusu jest zwykle wykonywany przez armię na bezpośrednio przygotowane natarcia. Na szczeblu korpusu spotkał się niejednokrotnie z uderzeniem przygotowanymi siłami jednej DLB na główne punkty oporu npla. W skali armii łatwo zrozumieć uderzenie siłami dwóch DLB, trzecio

DLB może być wykorzystana do zwalczania artylerii nieprzyjaciela /przeciwzapobiegania/ oraz dezorganizowania dowództwa. Drugi lot korpusu wykorzystuje się zwykle na drugim pasie do uderzenia przygotowawczego, przy czym należy przypomnieć, że jakkolwiek ilość celów i ogólna powierzchnia obeszwałnienia na drugim pasie będzie zmniejszona przeciętnie do połowy, czyli do 2-3 km² to jednak wymagana jest tu z uwagi na brak artylerii gęstość podwójna - 100-150 ton bomb na 1 km².

Przy ładunku 1,5-2 tony na samolot TU-2 potrzeba na to wykonać dwóch-trzech DLB. Ewentualnie pozostały resurs trzeciej DLB można wykorzystać do obeszwałnienia bliższych odwołów operacyjnych nieprzyjaciela. W dalszych dniach operacji zwykle nie planuje się działań lotnictwa bombowego według planu armii, lecz działa ono centralnie według planu frontu i na zapotrzebowanie armii.

Brygada lotnictwa bombowego nocnego /dwupukłowa/ może być wyposażona jeszcze w sprzęt typu Po-2 o udźwigu 200-300 kg lub nowy sprzęt typu AN-2 o udźwigu 1000-1500 kg. Może wykonać w ciągu nocy przeciętnie 3 loty dając około 180 samolotolotów, jakkolwiek historia drugiej wojny pokazuje, że lekkie nocne bombowce zdolne były do wykonania nawet 6-10 lotów gdy tego wymagała sytuacja, a pozwalający warunki meteorologiczne /od jednego do następnego startu potrzeba 1-1,5 godziny: start 5', przelot do celu około 20 km 7', praca nad celem do 20-30', powrót 7', lądowanie 5', uzupełnienie bomb i wydanie nowego zadania 20-30' /.

W uwagi na duże różnice w możliwościach samolotów Po-2 i AN-2, pierwszym należy się w zasadzie tylko zadanie nękania, a drugim nękania lub obeszwałnienia /niszczenia/. Zakładając, że dla nękania jednego rejonu o powierzchni 2-3 km² potrzeba w godzinę 3 zmian Po-2, w każdej zmianie 2-3 samoloty, obliczy się że 180 samolotów brygady może w ciągu 4-5 godzin nocy nękać w 5-7 rejonach.

Posiadając na wyposażeniu samoloty AN-2 brygada może w meteorologicznych warunkach silnie nękać w 5-7 rejonach lub też obeszwałnić z gęstością 50 ton na 1 km² w jednym locie

do 2 km² - w trzech lotach do 6 km² powierzchni.

Korpus lotnictwa myśliwskiego w składzie trzech dywizji lotnictwa myśliwskiego wchodzi w skład zgrupowania działającego według planu ^{armii} z zadaniem ubezpieczenia lotnictwa szturmowego i bombowego. Zakładając, że przy wywołanym przez lotnictwo frontu panowaniu w powietrzu potrzebne będzie ubezpieczenie przy średnim stosunku jeden myśliwiec na dwa szturmowe /bombowe/, KLM może w zupełności to zadanie wykonać. Eskadra ~~z~~dzieloną prowadzi on rozpoznanie według planu armii, oraz ~~z~~łącza się w następnych dniach operacji - osłone szybką grupę armii.

Sięgając do przykładów II Wojny Światowej należy stwierdzić, że natarcie 2 Armii W.P. w operacji zaczepnej w 45 r. z pod Nisy wspierało łącznie z 52 Armią tylko dwa korpusy - 4KLSz i 5KLM, gdyż większość lotnictwa była zaangażowana na głównym kierunku działania 1 Frontu Ukraińskiego - na Berlin. W szeregu innych operacji na podstawie ilości wykonywanych lotów podczas dnia, można łatwo obliczyć, że poszczególne fronty, jak np. 1 Front Białoruski, Centralny i inne posiadały w większości i więcej ZT różnego rodzaju lotnictwa, co pozwalało łatwo wydzielić dla celów wsparcia jednej armii wykonującej główne zadanie trzy lub więcej korpusów lotniczych.

W operacji Południowego Frontu na rzecz 8 Armii Lotnictwo wydzieliło do wsparcia 2 i 5 Armii:

- trzy DLM w ilości 248 samolotów,
 - trzy DLSz w ilości 244 samolotów,
 - jedną DLB i jedną DLBN w ilości 180 samolotów,
 - jeden plr w ilości 29 samolotów Bc-2 i Ił-2.
- Więcej posiadał 250 samolotów myśliwskich, 10 bombowych i 50 rozpoznawczych.

III. Zadanie lotnictwa w operacji armijnej w ramach natarcia ~~lotniczego.~~

Zadanie lotnictwa wykonywane w frontowej operacji zaczepnej ~~z~~łącza się na natarcie lotnicze. Armia korzysta z natarcia

lotniczego w dużej mierze. Natarcie lotnicze składa się z elementów:

- wstępnego lotniczego przygotowania natarcia,
- bezpośredniego lotniczego przygotowania natarcia,
- lotniczego wsparcia natarcia.

1. Wstępne lotnicze przygotowanie natarcia.

Wstępne lotnicze przygotowanie natarcia ma na celu zapewnienie potrzebnych warunków dla organizacji i przyszłego prowadzenia operacji przez wywołanie panowania w powietrzu, dostarczenie niezbędnych wiadomości o przeciwniku oraz dozorgowanie jego obrony. Obejmuje ono okres kilku - kilkunastodniowy przed rozpoczęciem natarcia, aż do nocy poprzedzającej natarcie. W okresie wstępnego przygotowania lotnictwo z zasady działa w ramach planu frontu i wykonuje trzy grupy zadań: walkę o panowanie w powietrzu, rozpoznanie i zwalczanie szeregu ważnych dla przyszłej operacji celów.

Walka o panowanie w powietrzu polega na intensywnej i ciągłej zaczepnej akcji wobec lotnictwa npl w celu niszczenia jego sił i pozbycia przez to możliwości skutecznego przeciwdziałania się w momencie rozpoczęcia operacji na jej głównych kierunkach działania.

Regulamin mówi, że jednym z głównych czynników powodzenia w nowej wojennej walce jest panowanie w powietrzu nad obszarem walki i w czasie jej trwania. Wszystkie radzieckie operacje zaczepne były wykonywane w warunkach posiadania panowania w powietrzu. Walka o panowanie w powietrzu rozpoczęta w okresie wstępnego przygotowania toczy się przez cały czas operacji i obejmuje następujące zadania:

- zaczepną akcję przeciw lotnictwu npl w powietrzu i na lotniskach oraz
 - osłonę ugrupowanie wojsk na głównym kierunku działania, w więc na kierunku zaczepnej operacji armii.
- Walkę o panowanie w powietrzu prowadzi lotnictwo frontu. Począwszy od Stalingradu a kończąc na Berlinie lotnictwo npl: niszczy poszczególne fronty przy współdziałaniu bombowców i

stratowców przeprowadziło bezwzględną walkę z Luftwaffe nie czując się i pozbawiając inicjatywy.

Najbardziej charakterystyczne było zniszczenie niemieckiego lotnictwa w Bitwie Stalingradzkiej gdzie lotnictwo radzieckie będąc początkowo w mniejszości, później w pełni opanowało powietrze. Powietrzna Bitwa Kubońska na wiosnę 1943 r. przyniosła nam ponad 1000 samolotów strat. W operacji kurskiej zanim wojska radzieckie przeszły do generalnej ofensywy, to już ich lotnicy wydadają kilkunastodniowy zacięty bój powietrzny z najlepszymi i wybranymi hitlerowskimi jednostkami powietrznymi. Rozpoznanie lotnicze w okresie przygotowawczym przede wszystkim polega na fotografowaniu całego systemu obrony na głębokości taktycznej i ugrupowania wojsk npl. Daje ono 90% danych o npl. Jest ono podstawą do decyzji dowódcy armii, jak również przy powtórnych fotografowaniach, pozwala na dokładne planowanie walki na wszystkich szczeblach. Fotografacja choć jest cennym dokumentem to jednak ma charakter niekompletny w stosunku do ciągłych zmian, jakie zachodzą u npl i dlatego prowadzi się równoległe obok fotografii rozpoznanie przez obserwację kontrolując położenie przeciwnika. Zainteresowania armii obejmują przez strefy taktycznej również całą głębokość operacyjnego ugrupowania npl. Potrzeby te najczęściej zaspokajają frontem zapotrzebowanie wojenne.

W przygotowaniu ofensywy z nad Wiązy ku Odrze rozpoznanie fotograficzne objęło powierzchnię 200 x 12 km głównego pasa obrony było na odcinku Moglin, Warszawa, Józefów /płn. Sandomierz/.

W operacji Chełmsko-lubelskiej rozpoznanie lotnicze fotograficzne ujawniło, że przeciwnik na Bugu i Wieprzu nie rozbudowuje umocnień obronnych: natomiast pośpiesznie je szykuje na Wiśle - spowodowało to natychmiast zaplanowanie przez dowództwo I Frontu Sił Zbrojnych operacji na znaczną głębokość.

Wyznaczanie celów naziemnych wykonuje lotnictwo według planu kontentu i zwykle w operacyjnym współdziałaniu z wojskami t.zn. z wspólnych celów taktycznych i łączności ogniowej.

Wymaga ono zwiększenia przewozów i komunikacji przeciwnika, umocnień tyłowych oraz dezorganizację systemu obrony przez z

uderzenia na siły, środki i urządzenia obronne nplc.

Współnego znaczenia dla armii nabiera zakończenie okresu ustępowego przygotowania lotniczego, polegającego na działaniu bombowców w noc poprzedzającą natarcie. Działania nocne mogą być wykonywane jeszcze na szerokim froncie, by nie zdradzić kierunku głównego uderzenia frontowego, zwłaszcza jeśli są o charakterze nieprzewidywalnym i trwają przez całą noc. Mogą też zapoczątkować okres bezpośredniego przygotowania przez obczwędniczenie nplc na głównym kierunku pod koniec nocy.

Armia otrzyma dla działek nocnych w swoim pasie natarcia rezerwa bombowców do wykorzystania bombardowań według potrzeb zbliżającej się walki.

W wypadku nękania, nocne bombowce winny otrzymać zadanie w rejonie roznieśczenia odwodów taktycznych nieprzyjaciela, zwłaszcza w głównym pasie, podstawowych skupisk artylerii i punktów oporu.

W wypadku obczwędniczenia planuje się uderzenia na artylerię i punkty oporu. Może być połączone obczwędniczenie z nękaniem, jeśli na przykład przez całą noc nęka się odwoły, a przed świtem ostatnią lotną dokończą lub większością sił przeprowadza się obczwędniczenie i niszczenie nplc na głównym kierunku. Szczególne znaczenie ma tu uderzenie na artylerię, jako nocny manewr przeciwpobiegawczy. Tego rodzaju działania było zastosowane przez wojska radzieckie np. w przygotowaniu operacji berlińskiej.

2. Bezpośrednie przygotowanie lotnicze.

Bezpośrednie przygotowania lotnicze przeprowadza się na głównym kierunku natarcia. Bezpośrednie przygotowanie lotnicze wymaga dużej siły uderzeniowej aby zdecydowanie obczwędnić w krótkim czasie ważniejsze cele i zapewnić powodzenie ataku wojsk, dlatego wykonuje się je najczęściej lotnictwem bombowym. Niekiedy bezpośrednio przygotowanie lotnicze może rozpocząć się uderzeniem nocnych bombowców, co zostało nadświetlone wyjątkowo w pewnych warunkach lotnictwo bombowe dzienne o świcie uderza na ważniejsze rejonu art. nplc w celu sparaliżowania ewentualnego

zapobiegania. Podstawowym jednak działaniem bombowców będą uderzenia na punkty oporu w systemie obrony głównego pasa.

Srednio planujemy 50-70 t/km² ale niektóre cele mogą wymagać więcej - może 100 t/km². Ogólnie ilość celów najczęściej będzie przestarzała możliwości LB.

Należy więc się zdecydować na 2-3 najważniejsze punkty będące na kierunku głównego wysiłku armii i mające kluczowe znaczenie w systemie obrony npla i obciążenie je będącym w dyspozycji rezerwym lotnictwa. Mogą one w sumie obejmować powierzchnię 0,4 km². Potrzeba więc ogólnego ładunku bomb dochodzącego do 200-300 ton. Mogą to wykonać 1-2 dywizje z KLBA.

W operacji berlińskiej i Frontu Ukraińskiego, gdy kasano obronę npla na zach. brzegu Łysy, w jednym miejscu 200 bombowców uderzyło na b. silny punkt oporu Borsze o rozmiarach 0,6 km² z ogromną gęstością około 300 t/km².

Naturą rzeczy po miejscu jedne z DP rodzimych bez większego wysiłku zajęły zbunzony i pełen łojów punkt oporu.

Gdy rozpoznane jest większość SO art. npla, pożądane jest również obciążenie części z nich przez lotnictwo.

W okresie art. przygotowania przy gęstym ogniu własnej art. logiczniej użyć do tego celu samoloty bombowo-nurkowe, które grupami osładowymi na poszczególne rejony art. mogą wykonać obciążenie nie po kilka baterii.

Do bardzo ważnych celów dla lotnictwa tuż przed wyruszeniem natarcia będą należały SD i WŁ npla.

Wierzenia te mogą przeprowadzić również samoloty bombowo-nurkowe w małych grupach.

W czasie bezpośredniego przygotowania potęguje się intensywność walki o panowanie w powietrzu. Lotnictwo myśliwskie oskłada patrolowanie wyjska na podstawach wyjściowych. Lotnictwo rozpoznawcze obserwuje skutki artyleryjsko-lotniczego przygotowania i zachowuje się nieprzyjaciela.

1. wsparcie natarcia.

Podczas ataku i walki o główny pas obrony npla:

Bezpośrednie wsparcie zapewniają samoloty saturnalne, działające ciągłymi uderzeniami kolejnymi w/g planu KA pierwszego rzutu.

Wskazano zadania, które będą postawione szturmowcom przez dowódcę armii - np. 1/ zwalczanie art. npla w okresie prowadzenia walki ognio-
wej art., 2/ uderzenia odwodów dywizyjnych lub odwodów korpusnych
celem opóźnienia kontrataków, 3/ dowódca śledzi postępy natarcia
i może wzmocnić ich działaniem szturmowcami ze swego rezerwu.
Należąc do opisu natarcia wojsk 1 Frontu Ukraińskiego z nad-
aniem na odcinku głównego uderzenia Borsze-Mużaków czytamy:

Wody wojska podarwały się do szturmów w przeciągu godziny grupa
100 samolotów Ił-2 płk. Ozerwencowa przeprowadziła silne uderze-
nie na węzły obrony przeciwnika a w szczególności na art. w
rejonach Enlitz, Gablenz, Bery i Mużykowo w odległości 2-3 km od
własnych wojsk. Ogólnie szturmowców przygwoździł przeciwnika do zie-
ni, a jego stanowiska ogniowe przestęły działać. W tym czasie
pierzochy wtargnęły do rowów npla zajmując jeden po drugim. Zost
zajęte ^{umocnione} miejscowości Mużykowo, Kobeln i Enlitz.

W tym czasie na prawym skrzydle grupa 100 samolotów Ił-2
skierowana przez 50 myśliwców zaatakowała środki ogniowe i wy-
siła w głównym ośrodku operacji Borsze i Gross Schachdorf -
Konsdorf.

Skoncentrowane uderzenia połączone z kolejnymi działaniami takich
grup samolotów zasadniczy sposób wspierania wojsk w tej fazie
walki. W ten sposób zastosowanie ciężkości działań szturmowców
i najbardziej odpowiedzą potrzebom szybkiego sukcesu!

b/ Podjęcie do drugiego pasa obrony

Przekazanie trzeciej pozycji i wyrzucenie naprzód OW celom
szybkiego podjęcia i uchwycenia z marszu pozycji na drugim
pase zapewniana szturmowcom w/g planu dowódców KA I rzutu.
Monieczna szybkość OW dla ogólnego powodzenia działań powinna
być zapewniona ciągłym towarzyszeniem zespołów szturmowych
terujących im drogę posuwania się. Każdy nieprzyjacielski
czołg, każde pojedyncze działko wskazane lotnikom znakami i
sygnalami współdziałania powinno być jak najszybciej zniszczone

oddziały npla podchodzące na drugi pas muszą być rozbite lub
nieobecne w odczynie. Również nie można dopuścić do planowego
przejścia przez npla II pasa.

Zadanie dezorganizacji i rozproszenia podchodzących bliskich
oddziałów operacyjnych npla będą należały do dowódcy armii.

Gdy na międzypasie znajduje się silna pozycja pośrednia, to
dowódca armii zabezpieczy jej przerwanie uderzeniem lotnictwa
bombowego.

c) Przekroczenie drugiego pasa obrony.

Gdy przekroczone zostanie główny pas obrony a czołowe oddziały podcho-
dzą do drugiego pasa, zachodzi potrzeba silnego obciążenia
npla na tej nowej pozycji oporu. Zazwyczaj oddziały
będą miały zadanie przerwania z marszu i opanowanie drugiego
pasa na ściśle wyznaczonym odcinku. Należy wziąć pod uwagę to,
że w tej sytuacji większość artylerii znajduje się jeszcze
znacznie w tyle i że ogień lotniczy będzie głównym środkiem
obciążenia npla. Należy też uwzględnić, że nieprzyjaciół
może na tej pozycji rozwinąć swój odwód DPanc.

Obydwa względy skłaniają nas do zastosowania przy uderzeniu
na drugi pas obrony dużej gęstości bombowej - przynajmniej
100-150 km².

Robiąc na zasadniczym kierunku 1-2 punktów oporu o łącznej
powierzchni do 2-3 km² można je obciążyć jednorazowym
uderzeniem KLB. Udane wtargnięcie i uchwycenie części pozycji
na drugim pasie przez oddziały czołowe nie stanowi jeszcze
pełnego sukcesu, gdyż nieprzyjaciół będzie dążył do przeciw-
działania. Trzeba więc dla całkowitego opanowania drugiego
pasa przewidzieć dla niego wsparcie walki przez szturmowców
/rosztem trzeciego lotu KLSz/. Będą one zwalczać wskazywane
cele na korzyść rozwijającej się walki na drugim pasie z punktu
widzenia planu korpusów, jak również mogą być używane przeciwko
podciągającym oddziałom operacyjnym npla. Zwalczenie tych działań
oddziałów należy do dowódcy armii.

W tym ważnym końcowym etapie walki dnia należy wziąć pod uwagę
to jeżeli w tym dniu w porze dziennej jeszcze istnieje możliwość

walki o zdobycie rubieży dla wprowadzenia szybkiej grupy armii, w której część rewersu szturmowego /z rewersu armii i korpusów/ zostanie pozostawiona na zabezpieczenie tej akcji. W przytoczonym wyżej opisie operacji 1 Frontu Ukraińskiego czytamy dalej, że dłuższy i silnie scentrowany nalot bombowców wykonano już na Chocimbuż i Cródek. Wojska lądowe przekonały już w tym czasie główny pas obrony i posuwały się do rz. Szprawy, którą miały sforsować w ślad za Nysą. Przez cały dzień lotnictwo myśliwskie osłania patrolowaniami główne ugrupowanie wojsk, a lotnictwo rozpoznawcze prowadzi rozpoznanie i obserwację pola walki.

d/ Zabezpieczenie wprowadzenia szybkiej grupy armii.

Szybka grupa armii /SGA/ zanim wejdzie do walki korzysta z osłony myśliwskiej jaką lotnictwo frontu przykrywa całe ugrupowanie bojowe armii. W okresie walki SGA będzie korzystała z silnego wsparcia lotniczego: w postaci działań lotnictwa na jej korzyść z wyższego szczebla oraz w postaci działań jednostek lotniczych myśliwskich i szturmowych bezpośrednio ją wspierających i działających według jej planu. Doświadczenia ostatniej wojny, uczy że należy wydzielić do wsparcia SGA oddział DLSz do jednego KLSz oraz jednostki myśliwskie do osłony.

Lotnicze zabezpieczenie wprowadzenia SGA do walki polega na następujących pracach dołów i personelu jednostek lotniczych przewidzianych do wsparcia SGA oraz na wykonaniu działań bojowych w momencie wprowadzenia SGA w wykonanie obrony npla polegających na:

- osłonie w sposób ciągły i przez patrolowanie oddziałów SGA rozwijających się do wejścia w wykonanie, głównie przed uderzeniami z powietrza,

- prowadzeniu rozpoznania,

- ciągłym zwalczaniu źródeł ognia, zwłaszcza art. i moździerzy oraz odwodów npla działających na skrzydłach przelotu bądź nadciągających z głębi,

- osłonięciu obserwacji npla przez stosowanie zespołu dynamicznego

w tym czasie w ogólnym zabezpieczeniu bierze udział również i inne lotnictwo szturmowe i bombowe z ramienia przelazionych i według ich planu.

e/ Wsparcie szybkiej grupy armii w toku jej działań.

SGA może być wprowadzona zasadniczo po przekroczeniu drugiego pasa obrony a w niektórych wypadkach jeszcze przed jego całkowitym przekroczeniem. Armia zapewni SGA odpowiedni rezerwy jednostki szturmowej dla bezpośredniego wsparcia, oraz zadanie lotnictwa na korzyść SGA według planu armii. Lotnictwo może zabezpieczyć działania SGA następującymi zadaniami:

- stałe towarzyszenie w powietrzu niektórych grup samolotów szturmowych i zwalczanie wskazanych celów podczas przekazywania poszczególnych zorganizowanych oporów nplą na kierunku marszu,
- wykonanie uderzeń szturmowych na wozwanie w czasie działania SGA na przestrzeniach pomiędzy zorganizowanymi liniami obrony nplą, głównie przeciwko przegrupowaniu odwodów przeciwnika na kierunku działań SGA,
- stała osłona myśliwskim patrolowaniem oddziałów SGA oraz ubezpieczenie myśliwskim samolotów szturmowych wydzielonej jednostki dla SGA,
- ciągłe /okresowe/ rozpoznanie odwodów operacyjnych nplą oraz kierunków drogi przesuwania się SGA,
- silne zaatakowane uderzenia lotnictwa bombowego z wyższego szczebla na poszczególne pozycje obrony na pośrednich liniach oporu jako przygotowanie dla ich przekroczenia przez SGA,
- zwalczanie odwodów operacyjnych przez lotnictwo przechodzące,
- zabezpieczenie dowozu zaopatrzenia drogą powietrzną przez lotnictwo transportowe.

SGA w porozumieniu z dowódcami jednostek lotnictwa winno zadbać o zabezpieczenie lądowisk wzdłuż osi działania, co będzie szczególnie ważne przy większym oddaleniu dla samolotów myśliwskich i szturmowych, a w wypadku zaopatrywania drogą powietrzną - również transportowych.

f/ Zabezpieczenie wysadzenia i działania desantów powietrznych

Jeśli w planie operacji przewiduje się wysadzenie desantu powietrznego na tyłach nplą, lotnictwo zabezpiecza jego wysadzenie i działania.

Na korzyść desantu powietrznego lotnictwo może wykonać następujące zadania:

- transport powietrzny jednostek i zapobieganie,
- wywołanie panowania i osłona transportu,
- zabezpieczenie od ognia oplot naziemnej w czasie przelotu i lądowania,
- przygotowanie ogniowe rejonu desantowania,
- zwalczanie podchodzących odwodów npla,
- wsparcie walki desantu.

Szczegółowe zadania były omawiane w ramach lotniczego zabezpieczenia operacji desantowej.

Należy zauważyć że:

- działania lotnictwa zabezpieczające desant są bardzo duże zwłaszcza w przygotowaniu wysadzenia i wymagają dużego wysiłku. Jest to zwykle w okresie walki w głębi operacyjnej /2-3 dni operacji/ i lotnictwo działając w/g planu frontu i armii będzie mogło zdobyć się na tak duży wysiłek na korzyść desantu.
- bezpośrednie wsparcie może być realizowane zaleźnic od odległości rejonu działań przez lotnictwo szturmowe lub bombowe. Wykorzystuje się dla szturmowców lotniska lotnictwa szturmowego współpracującego z SGA. Ewentualnie szturmowcom wspierającym SGA wyznaczają się również zadanie wsparcia desantu.

g/ Wsparcie działań głównych sił armii w głębi operacyjnej.

Armia może być w głębi operacyjnej wspierana lotnictwem działającym według jej planu lub tylko według planu przełożonego /na zapotrzebowanie/.

Dla wsparcia głównych sił armii w głębokości operacyjnej lotnictwo może wykonać następujące zadania:

- zwalczanie podchodzących odwodów operacyjnych przeciwnika, wzbranianie i odpieranie przeciwuderzeń,
- zabezpieczenie pościgu przez uderzenia na odchodzące wojska nieprzyjaciela, celom unicestwienia odwracania się ich od własnych oddziałów, oraz przez działania na komunikacjach,
- bezpośrednie wsparcie walki korpusów armijnych,
- przygotowanie przekroczenia zorganizowanych przez npla rejonów obronnych,

- osłona i rozpoznanie.

✓ Rozpoznanie lotnicze w toku walki

Rozpoznanie na szczeblu armii prowadzi się najczęściej samolotami myśliwskimi - sięga ono na głębokość około 100-150 km w głąb terenu npl. Objmuje kontrolę położenia i przegrupowania odwodów, ruch na lotniskach oraz pracę tyłów wojsk przeciwnika. W rejonie toczącej się walki lotnictwo prowadzi obserwację pola walki. W bardzo zmiennej sytuacji obserwacja ta ma duże znaczenie dla dowódcy armii. Lotnictwo donosi mu o wszelkich zmianach pola walki, zwłaszcza ważne są zmiany SO art. lub nowa SO art. npl, przesuwanie jego odwodów taktycznych i kierunki ich przsunienia, czy wręcz kierunki i początek wycofania npl.

Kiedy 1 Front Białoruski przerwał obronę niemiecką pod Warszawą i Puławami rozpoznano lotniami z 4 Dyw. Lotn. już po upływie 5 godzin walki odwrót na froncie 1 Armii W.P. tj. na kierunku Wyszawy po rozpoczęciu przegrupowania SO art. Na innym kierunku przy forsowaniu Wisły lotnicy ustalili, że npl czyni przygotowanie, by zatrzymać się na Piliocy i Warcie. Umożliwiło to przedsięwzięć środki by zmusić Niemców do wycofania się z na Odrę.

Innym razem rozpoznaniem lotnictwa polskiego wykryło w rejonie Neu-Ruppin niebezpieczne zgrupowanie przeciwnika zagrażające prawemu skrzyżłu 1 Armii W.P. i całemu 1 Frontowi Białoruskiemu. Na zgrupowanie to skierowano silne uderzenie szturmowców i zlikwidowano zagrożenie.

Ogólnie biorąc rozpoznaniem na korzyść wojsk lądowych wyprzedza o etap ich działania. Np. w czasie dokonywania głównego posuwa rozpoznaje się obronę na drugim pasie, podchodząc do niego siły z głębi itd.

Oprócz rozpoznania na korzyść dowódcy armii, lotnictwo prowadzi rozpoznanie dla własnych potrzeb bojowych, jak np. dla wyszukania celów lub kontrolowania położenia celów przed ich uderzeniem itp.

Rozpoznanie na korzyść SGA prowadzi lotnictwo według planu

armii oraz bezpośrednio w rejonie działań lotnictwo myśliwskie wydzielane do osłony SGA.

Jak widać z powyższego, działania lotnictwa w operacji zaczepnej polegają na wykonaniu przez lotnictwo szeregu ważnych zadań dla jej zabezpieczenia. Jego działania dla armii w okresie przygotowawczym jest dość ograniczone - początkowo ważnym jest rozpoznanie, a w końcowej fazie - zadania ogniowe polegające na silnym obozwiązaniu npl'a przez uderzenie na ograniczoną ilość celów ważnych dla wderującego natarcia armii. Pokonanie głównego pasa obrony ułatwiają szturmowce stosując różne formy uderzeń kolejnych i ześrodkowanych według potrzeb piechoty i czołgów oraz przebiegu sytuacji.

Tracąc drugi pas wyneka dużej siły uderzeniowej lotnictwa, armia może pozostać jeszcze artylerii w tyle.

Ważną grupę zabezpieczają wydzielone dla niej siły szturmowe myśliwskie oraz pomoc lotnicza, z wyższego szczebla w razie potrzeby. Główne siły armii w głębi operacyjnej otrzymują pomoc lotnictwa w/g planu armii lub frontu. Rozpoznanie lotnicze pozwala dow. armii na czas kierować walką. Lotnictwo myśliwskie na szczebla frontu zabezpiecza operację przed rozpoznaniem i atakami lotnictwa npl'a.

IV. Planowanie działań bojowych, organizacja współdziałania i dowodzenia lotnictwem.

Lotnictwem w operacji zaczepnej dowodzi bezpośrednio dow. armii lotniczej. W stosunku do wydzielonych sił dla bezpośredniego wsparcia armii w ramach określonego rezerwu, jak również zgodnie z interesami dow. armii lotniczej, sprawuje dowódzenie wyznaczony w tym celu przez dow. armii lotniczej przedstawiciel lotnictwa dow. armii. Gdy armia działała głównym kierunkiem i otrzymała wsparcie lotnictwa dużej ilości jednostek, wówczas w roli przedstawiciela lotnictwa może być dow. armii lotniczej. Przykładem wojny pokazały, że w wypadkach gdy na korzyść armii działania ogromna większość lub całe lotnictwo frontu wówczas do dow. armii przybywał dow. armii lotniczej, by osobiście kierować walką lotnictwa.

Przedstawiciel lotnictwa po przybyciu do armii zapoznaje się z zadaniem i decyzją dowódcy armii, poczyni składowe odpowiedzi referat w którym informuje dowódcę armii o możliwościach wykorzystania wspierającego lotnictwa. Referat powinien zawierać:

1. Ogólne zadania lotnictwa według decyzji dowódcy frontu.
2. Skład bojowy wspierającego lotnictwa, jego charakterystykę oraz rezerwy do wykorzystania przez armię z określeniem czasu i inne wytyczne przełożonego co do zakresu użycia bojowego jednostek.
3. Możliwości lotnictwa w jak najlepszym zabezpieczeniu walki wyrażonej decyzją dowódcy armii i wychodzącej z konkretnych warunków użycia lotnictwa bombowego, szturmowego i myśliwskiego licząc:

a/ w lotnictwie bombowym:

- dla przygotowanej obrony typu polowego 50-70 t/km²
- dla silnej, długotrwałej obrony zawczasu przygotowanej oraz przy ograniczonych działaniach własnej artylerii do 100-150 t/km².
- dla obrony ufortyfikowanej - do 500 t/km²

b/ w lotnictwie szturmowym:

- kalkulację bombową jak bombowcom,
- kalkulację oddziaływania grupami eskadrowymi licząc średnio około 2 grup działających jednocześnie na polu walki i 20 do 30° czasu.
- na skupienia sił żywych npla w celu silnego obniżenia przynajmniej dywizji na dywizję.

c/ w lotnictwie myśliwskim:

- siły do ubezpieczenia bombowców i szturmowców licząc na możliwości 1 myśliwca własnego na 1 myśliwca przeciwnika.

d/ Bazowanie jednostek i jak to wpływa na wykonanie zadań /czasy dolotu, nawrót lotniskowy/.

4. Proponowane zadania jednostek lotniczych według etapów operacji i podział rezerwy.
5. Zadania, na które należy wyznaczyć zapotrzebowanie do sztabu frontu.
6. Ocena lotnictwa npla: jego bazowanie, ogólne siły oraz zestawienie porównawcze z siłami własnymi.

rodzaj samolotów	Ilość i rodzaj samolotów	Wykonane zadania	Czas działań s-tów	Wysiężek s-tów	Bez obrażenie	Utracił
------------------	--------------------------	------------------	--------------------	----------------	---------------	---------

1. Okres przygotowawczy

2. Pierwszego dnia operacji

3. Drugiego dnia operacji

3. Obliczenie ogólnej ilości lotnictwa użytego do operacji

wysiężek w samoloto-lotach sporządza się następująco:

Ilość samolotów zdolnych do lotów	Wysiężek według okresów i dni operacji		Ogólna ilość samolotów	
	Okres przygotowawczy	1 dzień operacji	2 dzień operacji	razem
	razem wysiężek s-t na samolot	razem wysiężek s-t na samolot	razem wysiężek s-t na samolot	razem wysiężek s-t na samolot

Jako załącznik do planu sporządza się:

- szkielet rejonu działań i rozmieszczenia celów, oraz
- szkic bazowania lotnictwa wspierającego armię.

Plan podpisuje dowódca wojsk lotniczych /zgrupowania wspierającego armię/ i szef sztabu, a zatwierdza dowódca armii. Jeden egzemplarz planu pozostaje w sztabie zgrupowania lotniczego, a drugi oddaje się do sztabu armii jako załącznik do planu operacji armii:

Drugim ważnym dokumentem jest plan współdziałania.

Sporządza się go na podstawie decyzji i wytycznych do współdziałania dowódcy armii. Armia nie sporządza zwykle osobnego planu współdziałania z lotnictwem, lecz w ogólnym planie współdziałania umieszcza zadania lotnictwa według etapów operacji w rubryce lotnictwo.

Zadania te powinny być szczegółowe - winny uwzględnić jakie jednostki lotnictwa odpowiednio do działania wojsk będą wykonywać zadania określone w miejscu i czasie i jakim rezerwami. Jako załącznik do planu współdziałania sporządza się tabelę sygnałów współdziałania wojsk naziemnych z lotnictwem, którą doprowadza się wraz z odpowiednimi wyciągniętymi planami do podległych związków wytycznych i jednostek armii. Regulują one wzajemne rozpoznawanie własnych wojsk i własnego lotnictwa oraz wskazywanie na przyjaciele i cele.

Sztab lotnictwa otrzymuje również wyciąg z planu współdziałania, na podstawie którego zwykle sporządza własny plan współdziałania z armią. Plan ten zatwierdza również dowódca armii. W lotniczym planie współdziałania wpisuje się w pierwszej części o planie zadania zgrupowania lotniczego /podobnie jak w planie wykorzystania lotnictwa/, następnie zadaniami szczegółowymi według etapów uwzględniając działania wojsk i zadania jednostek lotniczych. Tę część wykonuje się w następującej postaci:

W toku operacji dowództwo i współdziałanie lotnictwa z armią będzie się odbywać zwykle w następujący sposób.

Na PO dowódcy armii przebywa dowódca zgrupowania lotniczego /przedstawiciel lotnictwa/, który realizuje bezpośrednio dowództwo lotnictwa wspierającym armię w myśl wskazań i zadań dowódcy armii. Zapewnia to giętkość dowództwa i użycia lotnictwa, które może zostać przeocelowane na nowe cele w powietrzu, bądź otrzymać w zmienionej sytuacji nowe zadania jeszcze na lotniskach. Dowódca zgrupowania ma łączność radiową z samolotami w powietrzu /zwykle na oddzielnej falii ze szturmowcami, bombowcami, samolotami rozpoznawczymi/ oraz z dowódcami korpusów lotniczych i bezpośrednio z lotniskami.

Rozem z przedstawicielem lotnictwa jest jego grupa operacyjna oraz mogą mieć w pobliżu swoje PO dowódcy korpusów, zwłaszcza dowódca korpusu szturmowego.

Sztab armii wysyła zapotrzebowania do sztabu lub do dowódcy frontu na potrzebne zadania lotnictwa działającego według planu przekożonego, uwzględniając w nich również zapotrzebowanie podległych jednostek. Zapotrzebowania te mogą dotyczyć osłony, rozpoznania i zwalczania celów naziemnych.

W korpusach armijnych na PO dowódców są w czasie walki dowódcy dywizji szturmowych, którzy realizują dowództwo szturmowcami działającymi według planu korpusu armijnego w ramach oddanego do wsparcia rezerwu.

W dywizjach piechoty na głównym kierunku, gdzie istnieje bezpośrednie wsparcie znajdują się oficerowie łącznikowi lotnictwa dla naprowadzenia samolotów i grup na właściwe cele.

Od chwili wprowadzenia szybkiej grupy armii przy dowódcy SGA znajduje się dowódca lotnictwa szturmowego działającego według planu SGA, który realizuje dowództwo szturmowcami według wtycznych dowódcy SGA. Ma on oczywiście łączność radiową z lotniskami wspierającej jednostki w celu wywoływania samolotów, z dowódcą zgrupowania lotniczego przy armii oraz z samolotami w powietrzu.

W poszczególnych członach ugrupowania bojowego SGA znajdują się oficerowie łącznikowi lotnictwa.

V. Zakończenie.

Celem wykładu było zapoznać słuchaczy z zasadami użycia lotnictwa w operacji zaczepnej armii. Ważne jest zapamiętać sobie zadania jakie lotnictwo może wykonać na korzyść armii w zakresie zwalczania celów, osłony i rozpoznania nie uważając ich jednak za szablony, wybierając niektóre z nich i dostosowując je każdorazowo do konkretnego położenia. Drugim ważnym elementem do zapamiętania jest forma pomocy lotnictwa dla armii: lotnictwo część zadań wykonuje według planu armii, a część według planu przelotowego i natę zadania trzeba wysyłać zapotrzebowanie do frontu. Wyższy dowódca oddaje rewers lotnictwa niższemu tylko w takim zakresie, w jakim lotnictwo musi działać bezpośrednio i wypracować na jego korzyść, pamiętając o tym, że lotnictwo jest tym czynicielem, który właściwie użyty do zwalczania w sposób znasowany głównych w danym etapie celów, w ręku wysokiego dowódcy w najbardziej ciętki sposób może wpływać na tok operacji o dużym rozmachu i głębokości.

Literatura:

1. TRWBP cz.I.
2. Operacja zaczepna Armii - Konspekty lekcji Komendanta - SG
3. Operacja zaczepna Armii - Sztab Gen. 1947 r.
4. Operacja zaczepna Armii wzdłuż wybrzeża norweskigo, - MON. 1951r.
5. Natarcie Korpusu Armijnego - Sztab Gen. 1949 r.
6. Wiestnik Wozdusznego Flota - Rocznik 1949, 1946, 1952 : .
7. Wojskowy przegląd lotniczy - Nr.3/48, Nr.1/50 r.

Obito 105 egz.

na 27 ark. 1 egz. na 14 ark.

Egz.nr.1-2 Sztab Gen.Zarząd I i XI

" " 3-4 AWP

" " 5 WAT

" " 6-7 Archiwum

" " 8-105 Biblioteka tajna

Wyk.mjr. CZERNICKI

Druk.Kozłowska Nr.Ks.1622/Wyszk.

Dnia 20a20a1952 r.

